

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 1 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану : Закон України від 12.05.2022 р. № 2260-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2260-20#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану : Закон України від 03.03.2022 р. № 2118-IX : станом на 25 листоп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
5. Сніжна Валерія. Які перевірки і хто проводить під час війни | БУХГАЛТЕР.UA. БУХГАЛТЕР.UA - сайт для бухгалтерів | Новини бухгалтерського та податкового обліку. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/12778_yak-perevrki--khto-provodit-pd-chas-vuni#:~:text=Документальні%20позапланові%20перевірки%20під%20час,ємний%20ПДВ%20понад%20100%20тис. (дата звернення: 09.04.2023).

Івах М.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету*

Науковий керівник:

*к.ю.н., доцент кафедри
цивільного права і процесу ЗУНУ
Бутрин-Бока Н.*

ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ПРАВОМ ЄС

Для України питання євроінтеграції набуло неабиякої важливості

ще у 1994 році разом з підписанням Угоди про партнерство та співробітництво з Європейськими співтовариствами та їхніми державами-членами. Однак, з початком повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави, потреба вступу до ЄС постала особливо "гостро" задля забезпечення додаткових гарантій захисту. Проте, для втілення цього в реальність, нам необхідно для початку провести ряд реформ, до яких входять і зміни на законодавчому рівні. Так, саме гармонізація цивільного законодавства та права ЄС є одним з ключових моментів, на які нам потрібно звернути увагу.

Одна з головних сфер, які потребують адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, - це цивільне законодавство. Ми повинні привести свої закони у відповідність з цивільним законодавством ЄС, зокрема, у галузях, таких як договірне право, захист прав споживачів, право інтелектуальної власності, трудове право, захист персональних даних, спадкове право тощо. Це важливо для того, аби Україна могла забезпечити відповідний рівень захисту прав громадян, а також на крок наблизитись до євроінтеграції, що, власне, і є ключовим напрямом зовнішньої політики України.

Слід зазначити, що 27 листопада 2003 року датується важливим днем для нашої держави у зв'язку з затвердженням Верховною Радою Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, отже потреба гармонізації законодавства закріплена на правовому рівні.

Звичайно, даний процес є доволі довготривалим та масштабним, однак можемо виділити кілька основних кроків, які можуть прискорити процедуру. До прикладу, цивільне законодавство повинно забезпечувати права та інтереси всіх громадян без винятку, зокрема, у сфері праці, але згідно з офіційними даними, Україна в ЄС є країною з найнижчим рівнем охоплення працею працездатного населення [1].

Для того, щоб виправити таку статистику, нам потрібно впроваджувати нові законодавчі норми, які б забезпечували права працівників на гнучкий графік роботи, відпустки по догляду за дитиною та інші форми сумісності роботи та сімейного життя. Важливо забезпечити більшу захищеність прав працівників із сімейними обов'язками від дискримінації та забезпечити більшу прозорість та контроль у питанні неофіційної зайнятості [2, с. 56].

Також можемо виділити сферу забезпечення прав пасажирів з інвалідністю за договором перевезення. Так, проаналізувавши зміст положень Регламенту (ЄС) № 1371/2007 Європейського парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року «Про права та обов'язки пасажирів залізничного транспорту», та порівнявши його зі змістом відповідних положень Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України 2006 р. в редакції 09.04.2019 р., можна дійти висновку, що більшість норм наразі відповідає нормам європейського права, однак є і винятки. П. 37.3 Правил передбачає

покладення на перевізника обов'язку вживати заходів для створення особам з інвалідністю, що потребують сторонньої допомоги, безпечних умов для користування вокзалами, привокзальними територіями, переходами через залізничні колії. Однак, термін «безпечні умови» не відповідає категорії «доступні умови». Безумовно, безпека є надважливим моментом, але вона не ідентична доступності, яка закріплена в ЄС згідно Регламентом 1371/2007, в якому диференційовано допомогу на вокзалі (ст. 22) та на борту потягу (ст. 23), чого немає в нашому законодавстві [3, с.4].

Однією з нагальних реформ, необхідних Україні зараз є адаптація законодавства у сфері захисту прав дітей. Окрім масштабної правової бази, яка спрямована на захист прав та свобод дітей, не слід забувати про таку прогалину, як порушення прав дітей на тимчасово окупованих територіях. Наприклад, чоловіки, які підтримують так звані ДНР та ЛНР, перешкоджають дружинам з малими дітьми покидати зону конфлікту, бойовики-терористи забороняють переміщати дітей за межі контрольованих ними території Луганської та Донецької областей нікуди, крім РФ. Відповідно, руйнується система правосуддя у справах неповнолітніх, діти піддаються щоденному насиллю з боку збройних груп, підвищується ризик зростання соціального сирітства. Переймаючи досвід ЄС, потрібно звернути увагу на те, що у 2009 році, Євросоюз розпочав програму із захисту дітей, які постраждали від злочинів, в тому числі і військових, чого на даний момент немає в Україні [4].

Окрім цього, варто зазначити питання захисту честі, гідності та ділової репутації на тлі євроінтеграційних процесів. Для України дане питання не має особливої актуальності, в той час як в окремих країнах Європи за образу передбачено навіть кримінальну відповідальність. Так, у Кримінальному кодексі Франції, у главі III відділу IV «Про неповагу», під поняттям образу вирізняють «слова, або погрози, жести чи зображення будь-якого роду, або відправлення будь-яких предметів, адресованих особі...», а публічно неповага становить кваліфікований склад злочину, за вчинення якого передбачено покарання у вигляді 6 місяців ув'язнення та штраф 7500 євро [5, с. 12].

Право Англії регулює це питання Законом «Про дифамацію» від 1952 року, згідно з яким позивач може сподіватися на захист, якщо висловлювання дійсно ганьблять особу, стосуються саме потерпілого і отримали поширення [6].

В той же час, вітчизняний законодавець вирізняє дві досить спірних позиції стосовно образу, оскільки у судовій практиці як правило виділяють певні категорії слів та виразів, які, як правило, є образливими, проте Закон України «Про інформацію» передбачає, що ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень [7], що є надзвичайно широким поняттям. Звідси стає зрозуміло, що захист честі, гідності та ділової репутації не відповідає європейським нормам.

Підсумовуючи, зауважуємо, що процедура гармонізації національного права з правом ЄС має ряд успішних кроків, однак потрібно звернути увагу на питання договірного права, де не повною мірою на різних видах транспорту (мінімальний рівень на внутрішньому водному та відсутній на морському транспорті) забезпечується забезпечення прав осіб з інвалідністю. Сфера транспортних перевезень повинна забезпечувати доступність: транспортної інфраструктури, інформації про транспортну послугу та про надання необхідної допомоги, доступності транспорту та доступності допомоги у випадку необхідності. Окрім цього, необхідно працювати над забезпеченням та відновленням порушених прав дітей, постраждалих від воєнних злочинів РФ - у цьому випадку, на нашу думку, відповідальність за вчинені злочини стосовно українських дітей повинна стати ратифікація Римського статуту.

Також, потрібно забезпечити уніфікований та чіткіший спосіб захисту честі, гідності та ділової репутації та приділити увагу трудовому законодавству, в якому основним напрямом реформування є підвищення ролі колективно-договірного регулювання трудових відносин, посилення захисту прав працівників і роботодавців та налагодження співпраці сторін соціального діалогу.

Список використаних джерел

1. Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи. Програма гідної праці 2020-2024 Україна. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-02/wcms_768827.pdf (дата звернення: 14.05.2023).
2. Бутинська Р. Актуальні питання гармонізації трудового законодавства в умовах євроінтеграції. Часопис київського права. 2021. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3572/1/%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf> (дата звернення: 14.05.2023).
3. Міняйло Д. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС у сфері забезпечення прав пасажирів з інвалідністю за договором перевезення. Правова позиція, № 4 (37), 2022. С. 151-158. URL: <http://biblio.umf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5305/1/28.pdf> (дата звернення: 14.05.2023).
4. Лаговська Н. Імплементация європейських стандартів захисту прав дитини в національне законодавство України. Нове українське право. 2022. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/384/339> (дата звернення: 14.05.2023).
5. Заїка Ю. Захист честі, гідності та ділової репутації в Україні на тлі євроінтеграційних процесів. URL: http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/3231/1/%D0%97%D0%B1%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80.__25.02.2022__%D0%BC._%D0%9E%D0%

B4%D0%B5%D1%81%D0%B0.pdf#page=12

6. Заїка Ю.О. Захист честі та гідності за законодавством країн континентальної Європи. Історико-правовий часопис Східноєвропейського університету ім. Л. Українки. 2017. № 2 (10). С. 70- 75. (дата звернення: 15.05.2023).
7. Закон України “Про інформацію” в редакції від 31.03.2023. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 15.05.2023).

*Вінницький Я.
Магістр. Київ*

АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ ПОНЯТТЯ БЮДЖЕТУ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Бюджет займає центральне місце у фінансовій системі будь-якої держави, забезпечує виконання задач і функцій, що стоять перед державою, виступає діючим механізмом фінансової політики держави.

Як економічна категорія бюджет представляє собою грошові відносини, що виникають з приводу перерозподілу національного доходу.[3]

У матеріальному аспекті бюджет є головним фондом грошових коштів держави і входить разом із позабюджетними фондами до групи централізованих грошових фондів держави.

Бюджет є невід’ємною ознакою держави, він разом з податками забезпечує реалізацію його суверенітету шляхом створення фінансової основи для діяльності держави. Характеристика держави обумовлює характеристику бюджету. Разом із тим бюджет є засобом державного управління, рішення поточних і перспективних завдань, що стоять перед суспільством. Сюди входять завдання оборони, збереження і відновлення навколишнього середовища, підтримка економічних суб’єктів, розвиток духовної сфери суспільства. На бюджеті держави і місцевих бюджетах лежить навантаження по підвищенню рівня доходу бідних верств населення. Потреба у вирівнюванні доходності окремих груп суспільства велика.

В організаційному плані бюджет є засобом фінансового забезпечення функцій держави і муніципальних утворень. Він дозволяє враховувати гроші, що поступають на адресу держави і муніципальних утворень гроші і розподіляти їх між структурними ланками бюджетної системи даної держави і іншими одержувачами грошових коштів.

Бюджет – це розклад, розпис, розподіл грошових доходів і витрат держави на певний період часу, це основний фінансовий план